

EESTI VABARIIGI

(edaspidi *abisaajariik*)

ja

NORRA KUNINGRIIGI

(edaspidi *Norra*),

edaspidi *pooled*

vaheline

NORRA FINANTSMEHCHANISMI RAKENDAMIST AASTATEL 2009-2014 KÄSITLEV VASTASTIKUSE
MÕISTMISE MEMORANDUM

Võttes arvesse, et Norra Kuningriigi ja Euroopa Liidu vahelise lepinguga luuakse Norra finantsmehhanism aastateks 2009-2014 (edaspidi *Norra finantsmehhanism 2009-2014*), mille vahendusel Norra aitab kaasa majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele Euroopa Majanduspiirkonnas;

Võttes arvesse, et Norra finantsmehhanismi 2009-2014 eesmärk on tugevdada suhteid Norra ja abisaajariigi rahvaste huvides;

Võttes arvesse, et Norra ja abisaajariigi tihed koostöö aitab kaasa stabiilse, rahumeelse ja jõuka, headel valitsemistavadel, demokraatlikel institutsioonidel, õigusriigi põhimõtetel, inimõiguse austamisel ja jätkusuutlikul arengul põhineva Euroopa loomisele;

Võttes arvesse, et pooled lepivad kokku Norra finantsmehhanismi 2009-2014 tõhusaks rakendamiseks vajaliku koostööraamistiku loomises,

on pooled leppinud kokku järgnevas:

Artikkel 1 Eesmärgid

1. Norra finantsmehhanismi 2009-2014 peamised eesmärgid on aidata kaasa majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisele Euroopa Majanduspiirkonnas ning tugevdada kahepoolseid suhteid Norra ja abisaajariikide vahel läbi rahaliste osamaksete artiklis 2 nimetatud esmatähtsates valdkondades. Sellest tulenevalt valivad vastastikuse mõistmise memorandumiga pooled rahastamiseks programmivaldkonnad, mis aitavad kaasa nimetatud eesmärkide saavutamisele.

2. Rahalised osamaksud tehakse kättesaadavaks järgmistes prioriteetsetes valdkondades:

- (a) Süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine;
- (b) Keskkonnasõbraliku tööstuse uuendamine;
- (c) Teadusuuringud ja stipendiumid;
- (d) inim- ja sotsiaalne areng;
- (e) Justiits- ja siseküsimused;
- (f) Inimväärse töö edendamine ja kolmepoolne dialoog.

Artikkel 2 Õiguslik alus

Vastastikuse mõistmise memorandumit kohaldatakse koos järgmiste dokumentidega, mis moodustavad Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendamise õigusliku aluse:

- (a) Norra Kuningriigi ja Euroopa Liidu vaheline leping Norra finantsmehhanismi 2009-2014 kohta (edaspidi leping);
- (b) Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendamise määrus (edaspidi määrus) kehtestatud Norra poolt vastavalt lepingu artiklile 8.8;
- (c) iga programmi kohta sõlmitavad programmilepingud;
- (d) Norra välisministeeriumi poolt vastu võetud määrusele vastavad juhised

Artikkel 3 **Finantssätted**

1. Lepingu artikli 2 kohaselt on rahalise toetuse kogusumma 800 miljonit eurot, mis tehakse kättesaadavaks iga-aastaste 160 miljoni euro suuruste osamaksetena ajavahemikus 1. mai 2009 kuni 30 aprill 2014, viimane kaasa arvatud.
2. Lepingu artikli 5 kohaselt eraldatakse abisaajariigile lõikes 1 nimetatud ajavahemikus kokku 25,6 miljonit eurot.
3. Lepingu artikli 8.7 ja määruse artikli 1.8 kohaselt kaetakse Norra halduskulud eespool nimetatud kogusumma arvelt. Valdkonda reguleerivad lisasätted on kehtestatud määrukses. Abisaaja riigile eraldatav netosumma on 23 680 000 eurot.

Artikkel 4 **Ülesanded ja kohustused**

1. Norra eraldab vajalikud toetussummad abisaajariigi esitatud abikõlblikele programmidele, mida rakendatakse vastavalt lepingu artiklile 3.1 ja vastastikuse mõistmise memorandumis lisas B määratletud programmivaldkondadele. Norra ja abisaajariik võivad konsulteerida võimalike programmide osas enne ametliku programmi taotluse esitamist Norra välisministeeriumile.
2. Abisaajariik peab tagama Norra finantsmehhanismi 2009-2014 programmide täieliku kaasfinantseerimise vastavalt lisale B ja programmilepingutele.
3. Norra finantsmehhanismi 2009-2014 juhib Norra välisministeerium, kes teeb toetuse andmise otsused vastavalt määruusele.
4. Norra välisministeeriumi abistab Finantsmehhanismide kantselei (edaspidi FMK). FMK vastutab Norra finantsmehhanismi 2009-2014 igapäevase töö korraldamise eest ja tegutseb kontaktasutusena.

Artikkel 5 **Ametiasutuste määramine**

Abisaajariik on volitanud oma huvides tegutsema riikliku kontaktasutuse. Riiklik kontaktasutus kohustub saavutama Norra finantsmehhanismi 2009-2014 eesmärgid ja rakendama Norra finantsmehhanismi 2009-2014 abisaajariigis vastavalt määruusele. Vastavalt määruuse artiklile 4.2 on loodud riiklik kontaktasutus, sertifitseeriv asutus, auditeeriv asutus ning vastav riiklik üksus, mis valmistab ette ja esitab rikkumisaruanded lisa A kohaselt.

Artikkel 6 **Mitmeaastase programmeerimise raamkava**

1. Vastavalt määruuse artiklile 2.1 on pooled kokkuleppinud raamkava, mis koosneb järgmistest finants- ja põhiandmetest:
 - (a) Kokkulepitud programmivaldkondade loetelu, Norra finantsmehhanismi 2009-2014 programmivaldkonna rahalised osamaksed;
 - (b) Programmide määratlemine, peamised eesmärgid; samuti sihtgruppi, asukoha või muude küsimustega seonduv;
 - (c) vajadusel programmioperaatorite määramine;
 - (d) kahepoolsete suhete tugevdamine Norra ja abisaajariigi vahel, samuti programmivaldkondade määramine, kui artikli 3.2 kohaselt on ettevalmistatud partnerprogrammid; doonori

programmipartnerite määramine, vahendite jaotamine sellistes programmides, samuti programmides või nende osades, mis on seotud doonori projektipartnerlusega;

- (e) teatud juhtudel eelnevalt kindlaksmääratud projektide lisamine vastavasse programmi;
- (f) vajadusel toetuskeemide määramine.

2. Rakendamise raamkava on esitatud lisas B.

Artikkel 7 Aastakoosolekud

Vastavalt määruse artiklile 2.3 osalevad aastakoosolekul FMK ja riiklik kontaktasutus. Aastakoosolekul peavad FMK ja riiklik kontaktasutus saama tutvuda saavutatud arenguga võrreldes eelmise aruandeperioodiga ja leppima kokku vajalikud edasised meetmed.

Artikkel 8 Lisade muutmine

1. Lisa A vaadatakse vajadusel üle aastakoosolekul. Lisa A muudatused, mis lepitakse kokku aastakoosolekul, ei muuda vastastikuse mõistmise memorandumi teksti. Muudatuste kinnitamiseks on vajalik ametlik kirjavahetus FMK ja Riikliku kontaktasutuse vahel.

2. Lisa B võib muuta ametliku kirjavahetusega FMK ja riikliku kontaktasutuse vahel.

Artikkel 9 Kontroll ja teabe kättesaadavus

Norra välisministeeriumil, Norra Audiitorite Kogul ja nende esindajatel on õigus korraldada tehnilisi või finantskontrolle või revisjone, mida peetakse vajalikuks, et kontrollida programmide ja projektide planeerimist, rakendamist ja nende üle järelevalve korraldamist ning rahaliste vahendite kasutamist. Abisaajariik annab vajalikku abi, teavet ja esitab dokumentatsiooni.

Artikkel 10 Juhtimispõhimõtted

1. Vastastikuse mõistmise memorandumi kõikide aspektide kohaldamist reguleeritakse määruse ja selle muudatustega.

2. Norra finantsmehhanismi 2009-2014 eesmärgid püütakse saavutada läbi Norra ja abisaajariigi tiheda koostöö. Pooled on kokku leppinud järgida Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendamisel rangeid läbipaistvuse tagamise ja aruandekohustuse täitmise nõudeid, rakendada head juhtimistava ning säästva arengu ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid.

3. Abisaajariik peab ennetavalt tegutsema, selleks et järgida Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendamise põhimõtteid kõikidel tasanditel.

Artikkel 11 Jõustumine

Vastastikuse mõistmise memorandum jõustub viimase allkirja kirjutamise päevale järgneval päeval.

Allkirjastatakse kaks vastastikuse mõistmise memorandumi ingliskeelset originaali.

/koht, kuupäev/.....
Norra Kuningriigi nimel

/koht, kuupäev/.....
Eesti Vabariigi nimel

.....

.....

Riiklik juhtimis- ja kontrollisüsteem

1. Riiklik kontaktasutus

Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi EL struktuuri- ja välisvahendite osakond tegutseb riikliku kontaktasutusena. Struktuuri- ja välisvahendite osakond vastutab EL struktuuri- ja välisvahendite koordineerimise ja juhtimise eest. EL struktuuri- ja välisvahendite osakond allub riigi eelarvepoliitika asekanterile. Riigi eelarvepoliitika asekanter on riikliku kontaktasutuse juht.

Riikliku kontaktasutuse ülesanded ja vastutus on määratud määruse artiklis 4.3.

Riikliku kontaktasutuse ülesanded Norra finantsmehhanismi 2009-2014 strateegilise planeerimise, osamaksete kasutamine ja programmiettepanekute hindamise osas on määratud Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi riigi rahanduse ja strateegia osakonnale.

Riigi rahanduse ja strateegia osakond vastutab EL struktuuri- ja välisvahendite programmeerimise eest ja allub riikliku kontaktasutuse juhile.

2. Sertifitseeriv asutus

Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi EL maksete osakond tegutseb sertifitseeriva asutusena. EL maksete osakond vastutab EL struktuuri- ja välisvahendite finantsjuhtimise eest. EL maksete osakonna juht on sertifitseeriva asutuse juht. EL maksete osakond allub halduspoliitika asekanterile.

Sertifitseeriva asutuse ülesanded ja vastutus on sätestatud määruse artiklis 4.5.

Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi riigikassa osakond on määratud tegema raamatupidamist. Sertifitseeriv asutus kontrollib raamatupidamist korrapäraselt.

3. Auditeeriv asutus

Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond tegutseb auditeeriva asutusena. Finantskontrolli osakonna peamised kohustused on koordineerida ja analüüsida sisekontrollisüsteemi ja organiseerida riigiasutuste siseauditeid. Finantskontrolli osakonnal on EL struktuuri- ja välisvahendeid auditeeriva asutuse ülesanded. Finantskontrolli osakonna juht on auditeeriva asutuse juht. Finantskontrolli osakond allub Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi kantslerile.

Auditeeriva asutuse ülesanded ja vastutus on sätestatud määruse artiklis 4.6.

Auditeeriv asutus on oma ülesannetes sõltumatu riiklikust kontaktasutusest ja sertifitseerivast asutusest.

Riiklik kontaktasutus peab esitama FMKle Riigikontrolli auditiaruannete koopiad Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendamise kohta.

4. Rikkumisaruannete ettevalmistamise ja esitamise eest vastutav riiklik üksus.

Eesti Vabariigi Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond (auditeeriv asutus) vastutab rikkumisaruannete ettevalmistamise ja esitamise eest. Finantskontrolli osakond täidab pettusevastase koordinatsioonitalituse (Anti-fraud Co-Ordination Service) ülesandeid, mis on Euroopa Pettusevastase Võitluse Ameti (European Anti-fraud Office) ametlik partner.

Rikkumisaruannete ettevalmistamise ja esitamise eest vastutava riikliku üksuse ülesanded ja vastutus on sätestatud määruse artiklis 11.3.

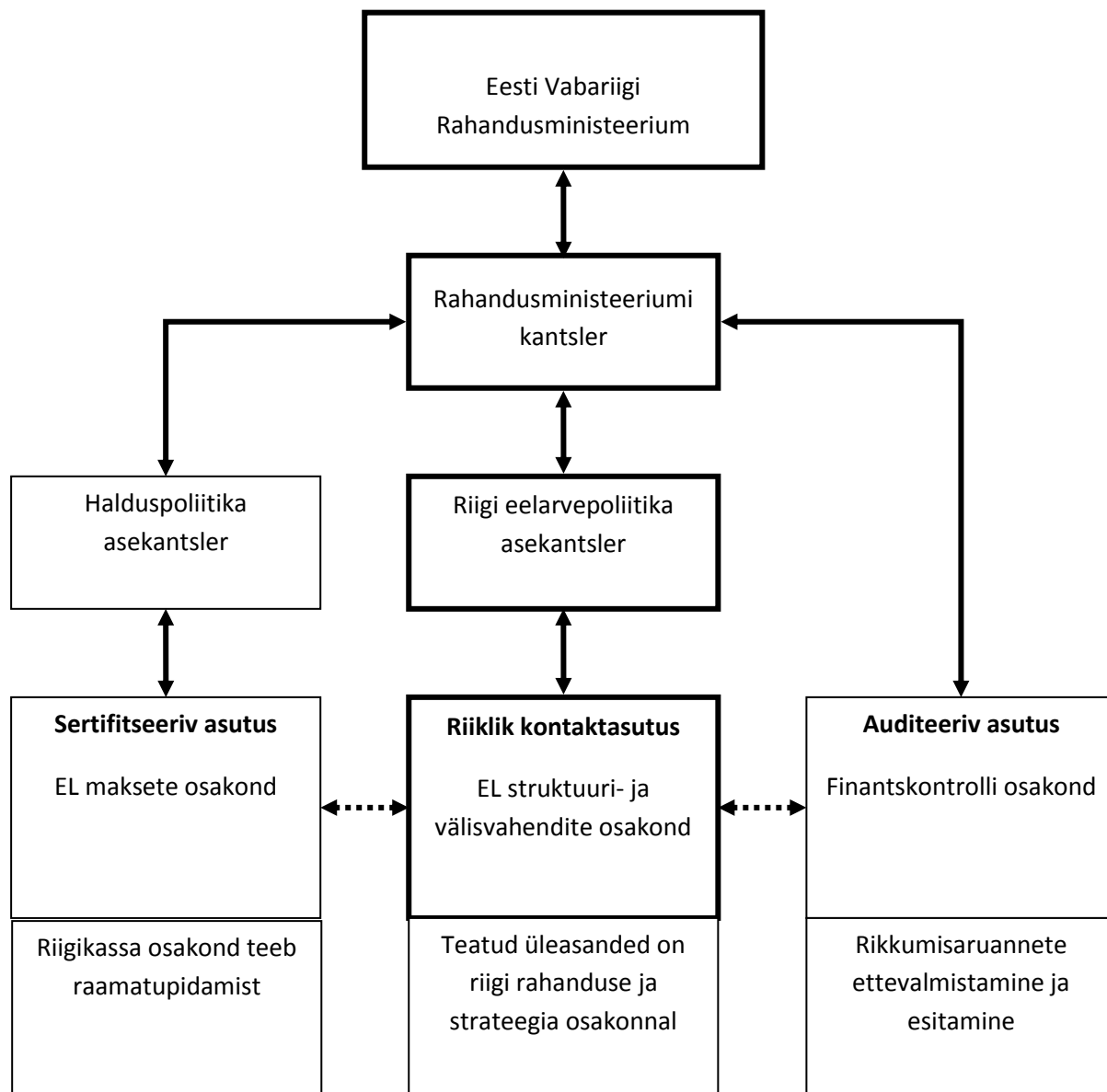
5. Juhtkomisjon

Juhtkomisjon luuakse kuue kuu jooksul pärast vastastikuse mõistmise memorandumini allkirjastamist. Tema ülesanded ja vastutus on sätestatud määruse artiklis 4.4.

6. Strateegiaaruanded ja aastakoosolekud

Vastavalt määruse artiklile 2.2 esitab riiklik kontaktasutus FMKle strateegiaaruande igal aastal Norra finantsmehhanismi 2009-2014 rakendamise kohta abisaajariigis. Pooled peavad aastakoosoleku igal aastal maikuu.

7. Struktuur

LISA B

Rakendamise raamkava

Vastavalt määruse artiklile 2.1 on vastastikuse mõistmise memorandumiga pooled kokku leppinud rakendamise raamkava käesolevas lisas.

1. Rakendamise raamkava finantsandmed

Eesti	Norra FM
Programmivaldkond	toetussumma
Keskkonnasõbraliku tööstuse uuendamine	6 000 000 eurot
Inimväärse töö edendamise ja kolmepoolse dialoogi fond	256 000 eurot
Teaduskoostöö	3 000 000 eurot
Stipendiumifond	1 000 000 eurot
Rahvatervis	8 912 000 eurot
Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal	2 000 000 eurot
Kodune ja sooline vägivald	2 000 000 eurot
Muud jaotused	
Abisaajariigi tehniline abi (Art. 1.9)	384 000 eurot
Kahepoolsete suhete arendamise fond (Art. 3.5.1)	128 000 eurot
Netosumma	23 680 000 eurot

2. Oluline

Kahepoolseid suhteid doonorriikide ja Eesti vahel tugevdatakse soodustades pikaajalist koostööd allpool nimetatud programmivaldkondades doonorite programmipartneritega, samuti soodustades programmivaldkondade projektitasandil olevat partnerlust.

Programmiettepanekute hindamisel arvestatakse Euroopa Nõukogu inimõiguste ja hea valitsemistava põhimõtteid (näiteks CPT, GRECO, GRETA, ECRI jne), samuti inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooni.

3. Rakendamise raamkava põhiandmed

Valmistatakse ette allpool nimetatud abisaajariigis rakendatavad programmid, mis kiidetakse heaks Norra välisministeeriumis.

A. Programmivaldkond: Keskkonnasõbraliku tööstuse uuendamine

<i>Programm:</i>	Keskkonnasõbraliku tööstuse uuendamine
<i>Eesmärk:</i>	Keskkonnasõbralike ettevõtete suurenenud konkurentsivõime, sealhulgas olemasolevate ettevõtete keskkonnasõbralikuks muutmine, keskkonnasõbralikud uuendused ja -ettevõtlus.
<i>Toetussumma:</i>	6 000 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium
<i>Doonori programmipartner:</i>	Innovation Norway

B. Programmivaldkond: Inimväärse töö edendamine ja kolmepoolne dialoogi fond

<i>Programm:</i>	Inimväärne töö
<i>Eesmärk:</i>	Inimväärse töö tagamine ja kolmepoolse dialoogi arendamine tööandja organisatsioonide, ametiühingute ja riigiasutuste vahel toetades õiglast ja jätkusuutlikku majanduslikku ning sotsiaalset arengut.
<i>Toetussumma:</i>	256 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Innovation Norway

C. Programmivaldkond: Teaduskoostöö

<i>Programm:</i>	Norra-Eesti teaduskoostöö
<i>Eesmärk:</i>	Teaduspõhiste arendustegevuste suurenemine abisaajariikides Norra ja abisaajariikide teaduskoostöö tulemusena.
<i>Toetussumma:</i>	3 000 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Haridus- ja teadusministeerium
<i>Doonori programmipartner:</i>	Norwegian Research Council
<i>Eritingimus:</i>	Programmi rakendatakse koos EMP finantsmehhanismi stipendiumifondi ja Norra finantsmehhanismi Norra-Eesti stipendiumifondiga.

D. Programmivaldkond: Stipendiumifond

<i>Programm:</i>	Norra-Eesti stipendiumifond
<i>Eesmärk:</i>	Inimkapitali teadmiste suurendamine abisaajariigis
<i>Toetussumma:</i>	1 000 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Haridus- ja teadusministeerium
<i>Doonori programmipartner:</i>	Norwegian Centre for International Cooperation in Higher Education (SIU)
<i>Eritingimus:</i>	Programmi rakendatakse koos EMP finantsmehhanismi stipendiumifondi ja Norra finantsmehhanismi Norra-Eesti teaduskoostööga. Programm võib sisaldada teadusuuringute juhtimisega seotud tegevusi.

E. Programmivaldkond: Rahvatervis

<i>Programm:</i>	Rahvatervis
------------------	-------------

<i>Eesmärk:</i>	Paranenud rahvatervis ja ebavõrdsuse vähendamine tervishoius.
<i>Oodatavad tulemused:</i>	Paranenud raviteenuste kvaliteet ja kättesaadavus, samuti laste terviseprobleemide ennetamine. Elustiilist põhjustatud haiguste ennetamine või vähendamine. Nakkushaiguste (sh HIV/AIDS ja TB) ennetamine ja ravi. Vaimse tervise parandamine.
<i>Toetussumma:</i>	8 912 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Sotsiaalministeerium
<i>Doonori programmi partner:</i>	The Norwegian Institute of Public Health (FHI)
<i>Programmi fookus:</i>	Laste ja noorte vaimse tervise parandamine, tervisliku elustiili ja keskkonna edendamine, nakkushaiguste ennetamine, sh kinnipidamisasutustes.

F. Programmivaldkond: Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal

<i>Programm:</i>	Sooline võrdõiguslikkus ning töö- ja pereelu tasakaal
<i>Eesmärk:</i>	Soolise võrdõiguslikkuse ning töö- ja pereelu tasakaalu toetamine.
<i>Oodatavad tulemused:</i>	Soolise võrdõiguslikkuse ning töö-, era- ja pereelu tasakaalu toetamise osas teadlikkuse tõstmine ja uurimine Soolise võrdõiguslikkuse organisatsioonide ja võrgustike teadlikkuse tõstmine.
<i>Toetussumma:</i>	2 000 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Sotsiaalministeerium
<i>Toetuskeem:</i>	Kuni 20% programmivahenditest on vabaühenduste suutlikkuse suurendamiseks ning töö- ja pereelu tasakaalu toetamise rakendamiseks tööandjate poolt.
<i>Eritingimus:</i>	Programmi rakendatakse koostöös koduse ja soolise vägivalda programmiga.

G. Programmivaldkond: Kodune ja sooline vägivald

<i>Programm:</i>	Kodune ja sooline vägivald
<i>Eesmärk:</i>	Soolise vägivalda ennetamine ja vältimine.
<i>Oodatavad tulemused:</i>	Soolise vägivalda vähendamine Inimkaubanduse ohvrite abistamine
<i>Toetussumma:</i>	2 000 000 eurot
<i>Programmioperaator:</i>	Sotsiaalministeerium
<i>Doonori programmi partner:</i>	The Directorate of Health
<i>Toetuskeem:</i>	Kuni 20% programmivahenditest on vabaühenduste suutlikkuse suurendamiseks, selleks et vähendada soolist vägivalda ja abistada inimkaubanduse ohvreid.
<i>Eritingimus:</i>	Programmi rakendatakse koostöös sooline võrdõiguslikkuse ning töö- ja pereelu tasakaalustamise programmiga.